Activiteit en Beginselvastheid

Elke poging om georganiseerd invloed uit te oefenen op het gebeuren in de klassenstrijd moet uitgaan van het verloop en de toekomstige ontwikkeling der massabewegingen. Maar ook, bestudering van de maatschappelijke ontwikkeling en bestudering van de massabewegingen heeft weinig zin, wanneer daarbij niet op de voorgrond staat, de wil om georganiseerd invloed uit te oefenen op het gebeuren.

Wie deze gedachten niet in hun volle consequentie aanvaardt, doet of desillusies op, of hangt vandaag of morgen met beide benen te slingeren in de lucht, inplaats van er stevig mede in de arbeidersklasse te staan. In beide gevallen is hij voor de strijd van de arbeiders van onwaarde geworden.

Er is veel veranderd en veel aan het veranderen in het kapitalisme. Eén ding echter blijft, dat is het feit, dat arbeiders en productiemiddelen gescheiden zijn. Wel komen zij dag aan dag bijeen, doch het zijn niet de arbeiders, die bewust het productiemiddel beheersen en gebruiken om daarmede te voorzien in hun eigen behoeften. Zij verkopen hun arbeidskracht aan hen, die de fabrieken en werkplaatsen, de schepen en de mijnen in hun macht hebben, krachtens de heersende maatschappelijke orde. En wanneer die verkoop zich heeft voltrokken, brengen de eigenaren van die arbeidskracht het nieuw aangekochte in contact met de reeds onder hun beheersing staande productiemiddelen. Wat dan opnieuw uit dit contact door het verbruik van die gekochte arbeidskracht als arbeidsproduct verschijnt, behoort in deze orde uit de aard van de zaak niet aan de arbeiders, maar aan de eigenaren of althans beheersers van de arbeidskracht en van de productiemiddelen.

Aan deze eenvoudig opgezette redenering doet niets af, dat er ook grondstoffen en eventueel halffabrikaten worden verbruikt en machines verslijten. Deze zijn op hun beurt onder dezelfde omstandigheden voortgebracht. Zij behoren op hun beurt evenzeer tot de bestanddelen, die beheerst worden of in eigendom toebehoren aan de kapitalist.

En of nu de staat, dan wel, zoals in het verleden in hoofdzaak het geval was, een particulier of een naamloze vennootschap arbeidskracht en kapitaal beheerst, aan het feit, dat de arbeider in die zin gescheiden is van de productiemiddelen, doet dit niets af.

Deze maatschappelijke orde, het kapitalisme, is de grondslag waarop de uitbuiting van de arbeiders plaats vindt.

Het moderne kapitalisme met zijn gewelddige machtsconcentratie, zijn reusachtig gegroeide machts-tegenstellingen, zijn onderwerping van al het minder machtige aan het meer machtige, veroorzaakt, dat onder een toenemend productievermogen toch de uitbuiting van de arbeiders geweldig toeneemt. Eerst nu leert de ervaring aan de arbeiders geleidelijk, dat de staat met ter daad het politieke orgaan is van en voor de heersende klasse. De oude fictie, dat de staat de gemeenschap is of vertegenwoordigt, blijkt dagelijks meer een illusie.

Naarmate het leven dit bevestigt, wijzigt zich de wijze, waarop de klassestrijd door de arbeiders wordt gestreden. De massa-bewegingen wijzigen zich dus. Dagelijks wordt het in de practijk de arbeiders duidelijker, dat de staat niet is de bemiddelaar tussen de partijen, maar dat hij partij is. Daarbij kan het niet anders, of alle organen in deze orde, die zich met de staat solidariseren, moeten in conflict komen met de arbeiders, die hun klassestrijd voeren. Het kan ons soms voorkomen, dat het langzaam gaat, dat de arbeiders bewust die toestand constateren, maar die richting gaat het uit.

Elke strijd, hoe gering ook van omvang, is een bijdrage tot dit proces. Elke strijd, ook die om een centje meer of minder, leert de arbeiders opnieuw uit de harde ervaringen, dat zij niet alleen tegenover hun (eventueel particuliere) ondernemer staan, maar dat het de staat is, die in wezen tegenwoordig alle grote lijnen van het economische en sociaal-economische leven aangeeft. En steeds duidelijker moet het de arbeiders worden, dat dit verschijnsel onvermijdelijk is in de heersende orde. Dan wordt de strijd er een, die gericht wordt tegen de ondernemer, tegen de staat en tegen de orde.

Het proletariaat moet onder de tegenwoordige verhoudingen steeds meer gaan gevoelen, dat het zelf moet kunnen bepalen, waaraan behoefte bestaat, wat moet worden geproduceerd en onder welke voorwaarden die productie moet plaats hebben. Dat wil zeggen, dat de scheiding tussen arbeider en productiemiddel moet verdwijnen; dat de arbeiders zelf de productiemiddelen gezamenlijk in eigen handen moeten hebben, gezamenlijk moeten beheren en beheersen.

Dit is de groeiende tendens in de komende massabewegingen. De vorige week is door kernen van arbeiders opgericht de Internationale federatie van Bedrijfskernen. Degenen, die hun medewerking aan die oprichting hebben gegeven en de wijze, waarop op de oprichtingsvergadering de discussies werden gevoerd, wettigen de hoop, dat we hier te maken hebben met een poging, om met zelfstandige bedrijfskernen actief en beginselvast de propaganda te gaan voeren. Zowel in de inleiding als in de discussies kwamen doel en weg behoorlijk tot hun recht. Herhaaldelijk kwam tot uiting, dat er niet de minste behoefte bij de aanwezigen bestond. om een nieuw stuk vakbeweging op te bouwen, zelfs niet wanneer deze een meer bedrijfsgewijze organisatie zou inhouden. Inderdaad de nieuwe kernen moeten propagandaorganen en stuwende krachten zijn in de klassenstrijd, voor de gedachte der zelfwerkzaamheid van de massa. Terwijl de grote nadruk gelegd wordt op de vitale bedrijven, moeten zij overal worden gevormd en overal werkzaam zijn, ook in de strijd van iedere dag, ook in de strijd om een centje meer of minder, om het verzet van de arbeiders tegen hun uitbuiting, in overeenstemming met de practijk van het maatschappelijke leven, op te voeren van bedrijfsconflict tot klasseconflict, op te voeren van loon- of arbeidsvoorwaarden-conflict tot maatschappelijk conflict, tot conflict om de beheersing van het economische leven.

Wanneer de nieuwe organisatie enerzijds de school kan worden, waarin wij het zelfbeheren en beheersen leren, en waarmee wij anderzijds propaganda voeren onder de bedrijfsgenoten om in de strijd (en op den duur in het gehele economische leven) die grondgedachten door te voeren, zal de nieuwe internationale een waarlijk nieuwe internationale van de socialistische arbeiders kunnen worden.

Ook van die kant bezien, is de gekozen naam en was de aanwezigheid van enkele buitenlandse kameraden een verheugend verschijnsel. Alles komt nu aan op de activiteit en de beginselvastheid van de nieuwe organisatie. Daarom, lezers, neemt intensief aan dit werk deel.

MISLEIDING

Onder de slagzin „Nederland gaat sinaasappelen eten" publiceert een Provinciaal blad het bericht, dat in de Amsterdamse haven o.m. een zending van tien ton sinaasappelen uit Suriname arriveerde, die bonvrij in de handel zullen worden gebracht. En concludeert dan, dat deze zending voor een uitgedroogd land, zoals Nederland, een welkome verfrissing betekent.

In werkelijkheid betekent dit, dat een op de duizend Nederlanders één kilo zou kunnen ontvangen. Want 10.000 kilo, verdeeld onder de bevolking van bijna 10.000.000 geeft als uitkomst, dat 1000 dorstige zielen een kilo moeten delen. Trouwens, de prijs van *f* 5.— per kilo zal wel een goede regelaar zijn bij de distributie. Proletarische kelen komen voor de verfrissing niet in aanmerking.

Inderdaad, sinaasappelen zijn voor de instandhouding van onze gezondheid van grote betekenis. Maar wij vestigen speciaal de aandacht op deze berichtgeving, omdat dit soort misleidende berichten veelvuldig worden geplaatst met betrekking tot allerlei dringend benodigde goederen.

Met elkander vestigen die berichten de indruk, dat de door onze export verkregen deviezen toch zo goed besteed worden. In werkelijkheid toont dit geval aan, dat in de geleide economie van het kapitalisme de volksgezondheid schromelijk verwaarloosd wordt. Maar nou ja, elke arbeider die er in trapt, wordt allicht bereid gevonden het productietempo mede te helpen opvoeren, tot meerdere glorie van het kapitalisme.

1e Verantwoording „SPARTACUS OP DE VESUVIUS"

Vaste bijdragen:

	Juli	Augustus
H. B. te Z.	*f*	*f* 1.—
J. L. te A.	„ 0.50	„ 0.50
J. H. te A.	„ 0.50	„ 0.50
J. V. te A.		„ 1.—
S. D. M. te A.	„ 1.—	
S. K. te B.		„ 10.—
S. te H.		„ 10.—
B. N. te A.	„ 2.50	„ 2.50
Th. M. te B.		„ 7.50
P. K.-M. te B.		„ 5.—
S. O.-M. te H.		„ 7.50
O. Z. te A.		„ 3.—
J. de G. te A.		„ 1.—
H. G. L. te A.	„ 10.—	„ 10.—
de G. te O.	„ 10.—	
T. U. te A.	„ 5.—	„ 5.—
J. V. te A.		„ 10.—
J. de G. te A.		„ 2.50
Niet vaste bijdragen:		
F. de R. te R.		„ 7.50
Collecte Kamp		„ 40.65
S. te A.		„ 9.75
L. v. d. J. te A.		„ 1.05
Over boekverkoop		„ 0.15
L. v. A. te A.		„ 2.37
	f 29.50	*f* 138.47

Totaal *f* 167.97.

13 SEPTEMBER 1947 PRIJS 12 CENT 7e Jaargang No. 36

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS"

Redacteur: R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.: postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II. Ab. p. kw. f bij vooruitbet. Uitg. „De Vlam", postgiro 168797 te Amsterdam

Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbetaling

De polsslag van de tijd

Wellicht herinnert U zich deze uitdrukking nog, die door Nederlands hoogst geplaatste ambtenares aan het einde van de eerste wereldoorlog werd uitgesproken. Geheel Europa was in die dagen in beroering. Na de Russische revolutie van 1917, golfde het revolutionnair gebeuren in het najaar van 1918 over midden-Europa. Ook de doorgaans apathe Nederlandse arbeidersklasse werd eningszins door die stemming aangegrepen. Op enkele grote vergaderingen kwam dit tot uitdrukking. En al verklaarde weldra de partijleiding van de S.D.A.P., op wie de arbeidersklasse toen wellicht nog meer als nu alle hoop stelde, dat zij niet wilde denken aan revolutie, doch slechts aan vervolmaking van de „democratie" en Troelstra in de Tweede Kamer, dat hij zich in de verhoudingen had vergist, toch stamt uit die periode ten aanzien van het doorvoeren van hervormingen voor de arbeidersklasse de uitdrukking: met de polsslag van de tijd."

„Gouden trits van beloften dwarrelde door de lucht," dichtte Henriëtte Roland Holst met betrekking tot het Rusland van 1905. Zo was het in 1918 ook hier. En inderdaad werden loonsverhogingen, verbeteringen van arbeidsvoorwaarden en van de sociale wetgeving in koortsachtig tempo doorgevoerd. Maar, toen de „gevaren" van revolutie afnamen, toen de aetiviteit van de arbeidersklasse afnam, vertraagde de polsslag. Binnen enkele jaren was de bezittende klasse reeds weer in het offensief gekomen, om het verloren gegane zoveel mogelijk terug te winnen. Het was het internationale proletariaat, dat aldus in het verleden de polsslag van de tijd positief of negatief bepaalde.

Ten aanzien van de gebeurtenissen in Indonesië speelde zich in en na de oorlogsjaren eenzelfde polsslag- en gouden beloften-historie af. Niets liever zou het de Nederlandse bezittende klasse zijn dan de pacificatie in Indonesië te voltooien volgens het recept van wijlen generaal van Heutz. Maar zij moet, meer dan veertig of vijftig jaren geleden, met allerlei factoren rekening houden. Daar zijn allereerst de imperialistische belangen van de groten, in het bijzonder Amerika. Daar is de tot veel groter bewustzijn gekomen Indonesische volksmassa en ook de belangen van de intelligentsia van dit land. Daar is bovendien en daarover willen wij het nu in het bijzonder eens hebben, de Nederlandse arbeidersklasse en de vraag in hoeverre zij bereid zal zijn de imperialistische politiek van de Nederlandse bourgeoisie te volgen.

Zo blijven de onderdrukten, de gekoloniseerde volken en de arbeidersklasse, een belangrijk element in het doen en laten van de heersende klasse, een belangrijk element in de polsslag van de tijd.

Wij moeten ronduit spreken. Afgezien van enkele opzichzelfstaande gevallen, afgezien van de niet algemeen geworden, en slechts korte, protststaking, naar aanleiding van de eerste troepenuitzendingen einde September 1946, is de houding van de Nederlandse arbeidersklasse meer dan droevig geweest. De arbeiderskinderen zijn in belangrijke aantallen opgeleid voor de strijd, geuniformeerd en bewapend, per schip overgebracht naar de rijke eilanden, om „de vrede te bewaren", om „een garantie te zijn voor de orde en de doorvoering van de overeenkomst van Lingadjatti". En de Nederlandse arbeiders hebben wat gekankerd maar hebben verder niets gedaan. Ongunstig steekt hun houding af bij die van het proletariaat van vele buitenlandse havens. Als gevolg daarvan wordt de Nederlandse zeemen daar met de nek aangekeken en mijdt men zijn contact.

De Nederlandse arbeidersklasse, nauw zelf aan de allerergste fascistische terreur ontkomen, blijft ver beneden de maat die strijdbare arbeiders aanleggen, nu het geldt een regering te weerstaan, die de soldatenlaarzen doet marcheren om koloniaal bezit te hernemen, dat in handen der Indonesische werkers is gekomen.

O zeker, velen zullen een verontschuldiging gereed hebben. De arbeiders wachten op de besluiten van hun organisaties.

Zij zijn teleurgesteld in de houding van de P. v. d. A., het N.V.V., de E.V.C. enz. Het mag alles zo zijn. Maar wat die organisaties te zien geven was te verwachten. Zij willen immers zijn een deel van het gehele raderwerk in het geleide economische en politieke leven. Zij zullen geen front maken tegen deze regeringspolitiek, want zij weten zich mede verantwoordelijk voor de wederopbouw en voor de kapitalistische staat.

Na de beëindiging van de bezetting hebben de arbeiders, wanneer zij voor hun eigen belangen de strijd aanbonden, telkens en overal ervaren, dat de officieel erkende organisaties stelling namen tegen de arbeiders en ten aanzien van de E.V.C. geldt, dat zij steeds poogde buiten de moeilijkheden te komen, omdat zij de erkenning deelachtig wenste te worden.

Daarom is iedere speculatie op parolen tot strijd tegen de regeringspolitiek (regering waarin n.b. de sociaal democraten zelf zitting hebben) parolen van strijd, uitgaande van deze oude arbeidersorganisaties, een volslagen illusie. Meer dan ooit geldt nu ook voor deze aangelegenheid, dat de arbeiders het zelf moeten doen. Zij bepalen de polsslag óók van deze tijd. Helaas, die polsslag is zeer zwak. Het is de algemene zwakte in de allereerste plaats, die voortspruit uit het feit, dat de arbeidersklasse nog ingesteld is op de oude verhoudingen in het kapitalisme en dat hun er nog zo vaak toe brengt, strijdmiddelen te hanteren, die tot de verleden tijd behoren en op organisaties te vertrouwen, die geen strijdorganisaties van de klasse meer zijn.

Daarbij komt dan, dat door hun nationale ingesteldheid de Nederlandse arbeiders geestelijk nog zonder weerstand zijn tegen de wordende geleide economie. De voordelen die in het verleden de bezittende klasse hier uit het koloniaal bezit genoot, veroorloofden haar aan haar arbeiders een levenspeil te verschaf-

fen, hoger dan in vele andere Europese landen, zonder dat dezen daarvoor die verbeten strijd moesten voeren, die elders nodig was. Een deel van de arbeiders ziet daardoor nog steeds zelf met zorg een losser worden van de kapitalistische banden tussen Nederland en Indonesië, nu voor het kapitalisme hier moeilijke tijden zijn aangebroken.

En des ondanks maakt de Nederlandse bezittende klasse zich zorgen over een op komst zijnde verandering van de mentaliteit van de arbeiders. En niet ten onrechte. Want het moderne kapitalisme dwingt door zijn verscherpte en georganiseerde uitbuiting de arbeiders niet alleen tot verweer, maar het weet ook, dat ondanks de rol die vakbeweging en parlementair-politieke partijen spelen, die strijd nieuwe vormen zal gaan aannemen. Men weet ook, dat in die strijd het internationaal klasse-inzicht zal groeien. Immers elk verzet in de toekomst tegen kapitalistische uitbuiting, onverschillig of het uitgaat van de Indonesische massa's en zich openbaart in het in bezit nemen van de cultures en bedrijven, of van de blanke arbeiders tegen de druk van de geleide economie op hun levenspeil, richt zich uit de aard van de zaak tegen het gehele kapitalisme.

Daarom wordt, nu meer dan ooit, gepoogd de methode van „verdeel en heers" toe te passen. Wij kunnen dat meermalen constateren. Vast staat, dat met betrekking tot de thansporten naar Indonesië bepaalde groepen van arbeiders hogere beloningen genieten. Het ligt voor de hand, dat dit geschiedt om hen los te weken uit de klasse-eenheid. En het is te begrijpen, dat daarover in de kringen van de havenarbeiders, die toch enkele malen uiting hebben gegeven aan hun onwil om door hun arbeid het imperialistisch experiment te ondersteunen, groot ongenoegen bestaat.

Maar, zo roept de heersende klasse, zelfs in de middelen die zij gebruikt om haar politiek door te zetten, nieuwe aanleidingen tot verzet op. Juist onder die arbeiders, die reeds ontvankelijk worden voor de onder hen rondwarende gedachte, dat hun internationale solidariteit eist, dat zij de imperialistische politiek bestrijden, wordt de bevoordeling die minder klassebewust-handelende medearbeiders wordt verleend, een bron van ernstige critiek op de houding van deze arbeiders.

Zo moet de verzetsgeest wel groeien. Het komt er op aan dat alle strijdbereide arbeiders, en in het bijzonder zij die zich verenigden in revolutionnaire propaganda-kernen, hun uiterste krachten inspannen, om de geest van de klasse-solidariteit ingang te doen vinden onder alle arbeiders en in alle bedrijven.

Zo kunnen wij dan ook grote voldoening vaststellen dat uit Twente protesten kwamen, tegen de vervaardiging van militaire stoffen en uniformen. Ongetwij-

(Vervolg 3e kolom pag. 3.)

Mijnwerkersstaking in Engeland uitgebreid

Toen wij in ons vorig nummer over de mijnwerkersstaking in Engeland schreven, zeiden wij: het gaat hard tegen hard. En bij het doorlezen van de Engelse bladen blijkt, dat het niet alleen hard tegen hard gaat, met betrekking tot de houding die de stakers aannemen tegenover de Coal Board (het tegenwoordige mijnbestuur) maar ook tegenover hun vakverenigingen en zelfs tegenover de Pers.

Wat het mijnbestuur aangaat, is het voor dit lichaam een kwestie van prestige. De Grimthorpe arbeiders was bevolen een groter oppervlak te bewerken. Men verlangde van hen een 6-daagse arbeidspres tie te leveren in de tijd van vijf dagen. De arbeiders weigerden en legden het werk neer. En deze staking heeft bij de andere mijnwerkers weerklank gevonden, ze begrepen waar het om gaat.

In 48 mijnen ligt het werk stil. 50.000 arbeiders hebben zich met die van de Grimthorpe mijn solidair verklaard.

Het is te begrijpen, dat de Coal Board, d.w.z. de regering (de Engelse mijnen zijn genationaliseerd) niet toe kan geven. Maar de arbeiders van hun kant weten ook dat, indien ze deze staking verliezen, ze „de voetveeg van de burokratie" zullen worden. Zoals de spreker op een stakersvergadering het aanduidde: „We komen op voor ons principe tegenover een nieuw soort burokratie."

De vakverenigingsleiding heeft van het begin af geweigerd hun sanctie te geven aan deze staking. Op het ogenblik is er een Vakverenigings-congres te Southport en daar heeft de uitvoerende Raad van de Vakverenigingen in een vergadering, die drie uur duurde, getracht de mijnwerkers weer aan het werk te krijgen. Maar, hoewel de discipline in de Engelse Vakbeweging sterk is, weten de mijnwerkers toch, dat het voor hen ook een principieële kwestie is. Ze weigeren toe te geven.

De Engelse pers vermeldt deze staking in „grote opmaak". Ze staat over het algemeen niet sympathiek tegenover deze beweging. Hetgeen niet te verwonderen is, waar men weet, dat de pers ook in het democratische Engeland in dienst van de bourgeoisie staat. Maar ook dat nemen de mijnwerkers niet. Verscheidene verslaggers, die de meeting der Grimthorpe stakers bijwoonden, werden uitgejouwd en uit de vergadering verdreven door de stakers en hun vrouwen.

Het einde van dit conflict is nog niet te voorzien. De regering moet, hoe dan ook, het economisch-kapialistische leven tot herstel brengen. Het liefst doet ze dat met gewillige arbeiders, ze is immers de „Arbeidersregering"? Maar als 't moet past ze dwang toe. De arbeiders van hun kant passen er voor zich nog meer te laten uitbuiten. Hun staking, die nu al ruim drie weken duurt, is er het bewijs voor.

DE AMERIKAANSE PERS OVER DE STAKING.

In de New York Herald Tribune, een vooraanstaand Amerikaans dagblad, lezen we, in verband met de Engelse kolenstaking het volgende:

Britse staking dreigt de industrie stop te zetten!

De minister voor de brandstofvoorziening, Shinwell, heeft vandaag (5 Sept.) een reeks bijeenkomsten gehouden, teneinde een oplossing te vinden voor de Yorkshire kolenstaking, die het Britse industriële centrum dreigt lam te leggen. Zelfs toen hij met Lord Hyndly, voorzitter van de Kolenraad, in conferentie was, ontving hij het bericht dat de Sheffieldse fabrieken van snijwerktuigen moesten sluiten wegens gebrek aan brandstof, en dat meerdere industriën in het Noorden van Engeland (staalfabrieken) maar op 45 pCt. van hun gewone kracht konden werken.

Ongeveer 51 kolenmijnen, waarvan 36 totaal stil liggen, zijn bij de staking betrokken. Bijna 60.000 mijnwerkers zijn nu in staking, hetgeen Engeland in drie weken tijds 300.000 ton kolen heeft gekost.

Deze verminderde kolenvoorraden hebben weer tot gevolg, dat 50.000 arbeiders in de wol-, gas- en katoenfabrieken in Yorkshire en Lancashire een spaak in het Britse industriewiel steken, doordat ze korter moeten werken. Door de waarnemende eerste minister Morrison en Sir stafford Cripps werden al besprekingen gevoerd over een verhoogd productieplan, over te leggen aan het uitvoerend lichaam van de Federatie van Britse Industriën. Het daarmee samenhangende exportplan zou in bijzonderheden aan de voltallige ministerraad worden voorgelegd, in het begin van de volgende week. De regering, vakverenigingsleiders en hoofden van industriën hebben hun vrees al uitgesproken, dat van het gehele plan wel eens niets zou kunnen komen, tenzij men tot overeenstemming zou kunnen komen met de stakers.

Ontslagrecht en onrecht

De stichting van de arbeid is geen stichting van de arbeiders en het hoeft ons dus daarom niet te verwonderen, dat de belangen, die deze stichting dient, niet die der arbeiders zijn; wij leven immers in een maatschappij, die door klassebelangen beheerst wordt. We kunnen dus gevoegelijk deze algemene regel opstelen, dat alle maatregelen en instituten, die niet door de arbeiders zelf, krachtens hun klasse belang tot stand komen, tegen hen gericht zijn. Dat zij aangediend worden als uitsluitend de arbeidersklasse dienende, ja, dat de bewerkers van deze maatregelen zich niet eens volkomen bewust zijn, dat zij slechts de belangen der heersers dienen, is voor ons slechts begrijpelijk.

Het Handelsblad van 28 Augustus j.l. bericht, dat De Stichting van de Arbeid op verzoek van de Minister van Justitie een advies uitgebracht heeft, over het recht van wederzijdse opzegging van het dienstverband, wat in het kort hierop neerkomt, dat de arbeider voor ieder jaar, dat hij in dienst is, één week als oppzeggingstermijn in acht moet nemen, met een maximum van 13 weken. De werkgever echter, zou in de loop der jaren 26 weken in acht moeten nemen bij het ontslaan van een arbeider, d.w.z. als deze 26 jaar bij hem werkzaam is.

Het is zowel aan de bedelaar als aan de brassende zonen der bourgoisie verboden om onder de Seine-bruggen te Parijs te slapen, want voor de wet is iedereen gelijk. Doch ziet eens, hoe hier de schaal van Vrouwe Justitia doorslaat in het voordeel van de verdrukten! Zes en twintig weken kan men de werkgever opleggen — na 26 jaren diensttijd van zijn ondergeschikte dan — terwijl de arbeider tot niet meer dan een opzegging van 13 weken kan worden verplicht.

Het is duidelijk, dat wij hier te doen hebben met een aanvullende maatregel van de bedrijfsbinding. Het is voor de arbeider practisch onmogelijk om zich maanden van te voren van een nieuwe patroon te voorzien. Wordt hij werkloos, dan staat hij op de keien en heeft geen brood. Moet de werkgever één arbeider op de velen missen, dan heeft hij één arbeider minder en nog net zoveel — of net zo weinig — brood; dit laatste pleegt n.l. niet het hoofdbestanddeel van zijn voeding uit te maken. De maatregel komt dus alleen de werkgever ten goede, die door de lange opzegtermijn, door de arbeider in acht te nemen, deze aan zich bindt. Kan de laatste zich verbeteren, dan belet hem dit de lange opzegtermijn, terwijl de werkgever er slechts belang bij heeft, met het bedrijf vertrouwde arbeiders zolang mogelijk vast te houden. Voor hem biedt een opzegtermijn, die langer wordt met het aantal dienstjaren niets dan voordeel.

Zo zien wij, dat ook hier het recht, toegepast op ongelijken, tot onrecht wordt.

Doch afgezien van dit laatste en de toepassing in de praktijk, wordt ieder recht van de arbeiders eenvoudig teniet gedaan door het feit, dat bij laagkonjunctuur, of bij faillissement of enige andere stoornis van het bedrijfsleven, die het winstmaken belemmert, de arbeider zonder meer op straat wordt gezet. Daar staat hij nou met zijn ontslagrecht, cadeau gekregen van het door vakverenigingen veel geprezen en aanbevolen instituut: De Stichting van den Arbeid.

(Vervolg van De polsslag van de tijd)

feld, het inzicht omtrent de klasseplicht is nog vaak sluimerend. Maar toch het begint te ontwaken.

Diep leeft in de klasse de gedachte der klassenstrijd. En die gedachte heeft de werkelijke klassentegenstellingen als grondslag. Onze propaganda kan er toe bijdragen, dat de oude vormen en gedachten vlugger worden overwonnen. Het spreken over onze klasseplicht tegenover onszelf en tegenover onze bruine makkers in het verre Indonesië, zal onder invloed van de dagelijkse ervaringen die de arbeiders opdoen, daarom van grote betekenis kunnen zijn. En in die propaganda moet sterk de aandacht worden gevestigd op de noodzaak van weigering, om ook maar een stukje hulp aan het imperialistisch drijven van de Nederlandse bezittende klasse ten aanzien van de Indonesische politiek, te verlenen.

De vijand staat in eigen land.

HET GE (de Munt)

Zo hebben wij dus gezien, dat het geld ontsproten is aan de noodzakelijkheid voor de mensen om gebruiksartikelen met elkaar te ruilen en dat hierbij begripsvorming in de hoofden plaats vond, zonder dat zij zich daarvan ook maar in het minst bewust waren. Zolang deze ruil nu klein blijft, alleen betrekking heeft op overschotten, die men onderling ruilt, kunnen deze gewone zaken zoals huiden, linnen, vee etc. de rol van geld blijven vervullen. Zodra er echter een klasse van mensen ontstaat, die van de ruil een beroep maken, grote hoeveelheden verhandelen en laten vervoeren, dan is de eerste behoefte van de handel een stof ter beschikking te hebben, die in klein volume grote waarde bevat. Een andere waar dan de oude dagelijkse gebruiksartikelen, die wegens hun omvang te onhandig zijn voor lieden, die nu niets anders doen dan kopen en verkopen.

Het metaal-geld ontstaat. De benamingen wijzen nog uit, dat in den beginne alleen hoeveelheden van dit metaal dienst deden. Men denke aan het Engelse pond en de verdwenen Franse livre van het Latijn libra d.i. pond. Een interessant voorbeeld, dat duidt op de overgang van vee als geld, naar metaal geld is het afkortingsteken voor de Engelse penny. Men schrijft een d., doch spreekt uit jenny. Deze d. gaat terug op het Latijnse woord denarius, een oude Romeinse munt, welk woord betekent: tien ezels. Dit spreekwoordelijke domme dier lukte het echter toen niet in die mate recht te maken wat krom is als de tegenwoordige zilverlingen. De denarius was oorspronkelijk van zilver.

Toen dus de handel plaats vond, niet meer om overschotten te ruilen, maar om der wille van de handel zelf, of tewel de winst, deden hoeveelheden metaal goud en zilver dienst, die voor het gemak al gauw in een bepaalde handige vorm gegoten werden. Het Engelse woord shilling, het Hollandse woord schelling, betekent in zijn oorsprong dun schijfje. Een andere nog te overkomen moeilijkheid was, het verwijderen van de onzekerheid, die nog bestond wat aangaat de kwaliteit of het gehalte van het edel metaal. Men moest het namelijk eerst laten onderzoeken. Dit viel zo als begrijpelijk de bewerkers van goud en zilver ten deel, de goud- en zilversmeden, die het keurden en zich alras ontpopten tot geldwisselaars. Een zeer belangrijk beroep, dat in hoog aanzien stond, zodat Jezus geen kleinigheid verrichtte, toen hij ze met de zweep de tempel uitjoeg. Zij hadden hun banken in en voor de tempels te Rome en de steden der andere Middellandse zeestaten, werkelijke houten banken, waarop zij onderzochten, keurden en wisselden. Ieder kon zijn goud en zilver daar dus laten keuren. In den beginne had iedere geldwisselaar zijn eigen keur. Later werd deze door hun gilde vastgesteld om eindelijk tot monopolie van vorsten en regeringen te worden, die aldus de uitgifte van het geld tot zich trokken. Beschaamde een geldwisselaar het vertrouwen dan werd zijn bank stukgeslagen, gebroken en men verbood hem de verdere uitoefening van dit beroep. Bankroet betekent in oorsprong gebroken bank.

Toen in de middeleeuwen het keuren van geld toeviel of opgeëist werd door de vorsten, de keur was nu langzamerhand vervangen door het wapen of de beeltenis van de vorst, voorlopig slechts aan één kant, maakten deze een gretig gebruik van het snoeien en versmelten der munten met minderwaardig metaal. Wie dit echter in de gaten had, weigerde die munten of gaf ze zo gauw mogelijk weer uit.

De weg van het geld ging dus niet over rozen en wij zullen laten zien, dat de moeilijkheden eer toe- dan afnamen. Ook kwamen onder deze verhoudingen reeds inflaties voor. Wanneer nieuwe goudlanden ontdekt werden, daar dan door vermeerdering der goudmunten de prijzen stegen. Bij een koop vindt altijd aanbod van geld en vraag naar goederen plaats of omgekeerd bij een verkoop. Vermeerdert het bezit aan koopmiddelen, aan geld, dan zullen vele goederen gevraagd worden en stijgen de prijzen. Gevolg nood en honger voor de massa, weelde en verspilling voor weinigen. Toch hebben deze goudinflaties (inflatie is uitzetting) een ander karakter dan de tegenwoordig meer bekende „papier"-inflaties, waarover later.

Bij het ontstaan van het gemunte geld hebben zich in de maatschappij grote veranderingen voltrokken. De feodale maatschappij, waarin landbezit met horigen en slaven doorslaggevend was voor macht en aanzien, wordt vervangen door de macht van handel en geld. Wanneer in het begin der zestiende eeuw Karel V en Frans I om de Duitse Keizerskroon vochten, verlangden die vorsten, die ten slotte bereid waren de zijde van Karel te kiezen een schadeloosstelling in geld of wissels, *gegarandeerd door de vermaarde bankiers van die dagen*, de Fuggers. Maar hier komen wij aan een kategorie, die ons nog vreemd is: de wissel en het credietgeld. Hierover dus in een volgend artikel.

Het heilige Rusland

V

Ontwikkeling der Binnenlandse politieke verhoudingen.

In onze vorige artikelen hebben we trachten aan te tonen, dat de ontwikkeling in Rusland steeds meer geleid heeft tot concentratie van alle macht in handen van de staat, d.w.z. van de heersende burokratie. Wij willen thans enkele bijzondere aspecten van die algemene ontwikkeling iets nader beschouwen. Zij zijn slechts als voorbeelden bedoeld en geven dus allerminst een ook maar enigszins volledig beeld van zelfs de belangrijkste verschijnselen.

De revolutie in 1917 dwong de arbeiders tot zelfstandig handelen en denken. Voor zover zij leiders „vereerden" berustte die „verering" op het inzicht, dat deze voormannen de juiste weg aan het proletariaat wezen. Die weg leidde echter weldra van de eigen macht van de klasse naar de macht van deze „leiders". Wij menen afdoende te hebben aangetoond, dat een andere ontwikkeling niet mogelijk was. Het ligt dan ook voor de hand, dat de arbeiders de leiding van de partij volgden, en aanvankelijk zelfs met enthousiasme.

Evenwel, naarmate de „leiders" tot „burokraten", tot absolute heersers werden, een eigen klassefront gingen innemen, verzwakte de eigen activiteit van het proletariaat. Binnen weinige jaren werd de Leningrad Sovjet, eens de voorhoede van de internationale arbeidersbeweging, een braaf en gehoorzaam instituut, dat de leiders volgde, inplaats van hen op te stuwen. Bekend is het voorbeeld van Sinowjew, die plotseling van een aanhanger van Trotski een steunpilaar van Stalin werd; critiekloos maakte de Leningradse Sowjet de sprong mee.

Voor zelfstandig denken, binnen het raam van de nieuwe staat, was geen plaats meer. De schuchtere poging te Kronstadt, welke wij reeds vroeger vermeldden, werd in bloed gesmoord.

— o —

Zo groeide een systematisch aangewakkerde leidersvergoding, die, naar onze begrippen, tot in het waanzinnige werd doorgevoerd. Het is onmogelijk, de naam Stalin, zonder vleiend voor- of achtervoegsel in een redevoering bijv. aan te treffen. Strijk en zet heet hij daar „De Wijze", „De grote Leider", „De lieveling van het Volk" enz. Daarentegen worden vroegere „Lievelingen", zoals Trotski, Sinowjew, Bucharin, nu betiteld als „misdadig gespuis" en dergelijke. Wie zich een beeld wil vormen van de grenzeloze scheldpartijen, en de walgelijke likkerij, zij de lezing van de laatste hoofdstukken van de in het Nederlands vertaalde: „Geschiedenis van de Comm. Partij van de Sowjet-Unie (Bolsjewiki)" onder leiding o.a. van Stalin geschreven, aanbevolen.

De propaganda trachtte de massa er van te overtuigen, dat zij in laatste instantie de macht in handen had. Bij elke „zuivering" welke Stalin doorvoerde werd luidkeels verkondigd, dat de arbeidersklasse achter hem stond. Alles, wat hij deed, was juist, getuigend van proletarisch inzicht, geniaal, enz. Critiek werd niet geduld, behalve dan op zeer ondergeschikte punten. De arbeider mocht er bijv. wel op wijzen, dat er in „zijn" bedrijf niet hard genoeg werd gewerkt. Maar enige aanmerking op de door de leiding uitgestippelde „partij-lijn" werd met gevangenis en erger gestraft.

Een vreselijke terreur bedreigde allen, die er nog een eigen mening op na hielden, en die durfden uitspreken.

Dit onderdrukkingssysteem bleef zich echter „Marxistisch" noemen. Elke zwenking in de politiek, nodig voor de nieuwe heersende klasse, werd verdedigd met een beroep op Marx, Engels en Lenin, waarbij men dan natuurlijk er niet voor terugdeinsde, om zelfs delen van zinnen, uit hun verband gerukt, ter staving van het betoog te gebruiken. Zoals elke ketter in de bijbel zijn letter kan vinden, zo vonden Stalin en zijn kliek in diverse geschriften voldoende theoretische bewijsplaatsen voor hun praktische behoeften. Aangezien de meeste oude theoretici zijn gestorven (op natuurlijke wijze of als „saboteurs" of „spionnen", „gelikwideerd") kan men geleidelijk aan de fictie laten varen.

Met name wordt er thans gewerkt aan een „herziening" van de meerwaardetheorie van Marx, de juistheid waarvan, naar onze mening, niet betwist kan worden. Volgens de daarvoor geldende maatstaven is Rusland een kapitalistisch land, waar de arbeiders meer waarde voortbrengen, en dus uitgebuit worden. Stalin en de zijnen gaan nu de theorie aanpassen d.w.z. zij willen een theorie „maken", welke moet bewijzen, dat er in Rusland geen uitbuiting bestaat.

Iets dergelijks is het geval met Lenin's theorie over het afsterven van de staat. Wij hebben hierop reeds gewezen. Zeer in het kort houdt die theorie het volgende in:

Het proletariaat, heersende klasse geworden, gebruikt de staat om de andere klasse (bourgeoisie en adel), eronder te houden en de boeren te leiden. Naarmate die oude verslagen klassen verdwijnen, houdt het bestaansrecht van de (proletarische) staat op. Nu hebben Stalin en de zijnen reeds vele malen verkondigd, dat de klassen in Rusland verdwenen waren. In hun plaats is het grote, eensgezinde Russische volk gekomen. Maar voor iedereen is het duidelijk, dat in Rusland nog een krachtige staatsmacht bestaat. Daarom is Wysjinsky thans bezig met het ontwerpen van een nieuwe theorie, welke de — verouderde — van Lenin zou moeten „verbeteren".

Wat hier „verbeteren" heet, is, zoals blijkt, in werkelijkheid verwerpen.

Zo wordt de ideologie van het Russische Stalinisme gewijzigd, aangepast" aan de feitelijke verhoudingen. Deze ontwikkeling is niet te voorkomen, hoogstens nog iets te remmen. Ongetwijfeld zullen we in de toekomst verschillende „verbeterde" theoriën te horen krijgen, welke gezien het nauwe verband tussen bijv. de C.P.N. en Rusland, ook voor de binnenlandse politieke verhoudingen wel van belang zullen kunnen zijn. Omgekeerd, is de te verwachten reactie in het buitenland op een al te duidelijke ideologische koerswijziging ook weer een reden voor de Russische politieke strategen om een zekere „proletarisch-theoretische schijn op te houden.

ONS KAMP

Reeds vijf weken is het geleden, dat wij bijeen waren op de Hollandse Rading. Het zal bij velen van ons nog vers in het geheugen liggen, welk een gezellige atmosfeer daar heerste, en de kameraadschap, die wij allen daar hebben ondervonden, zal velen goed doen. Dit brengt er ons toe, om nu reeds het contact met elkander te onderhouden. En om te beramen, waar ons kamp het volgend jaar georganiseerd en gehouden moet worden. Ik denk hierbij vooral aan de kameraden, die in de mooie delen van ons land wonen; zij moeten nu reeds aan de slag gaan en uitzien, wat voor mogelijkheden er zijn en ons daarvan verslag doen.

Jullie zult begrijpen, dat het slagen van een kamp eist, dat vooraf alles goed geregeld en verzorgd wordt. Door ons aller goede wil is dit jaar alles uitstekend verlopen, maar wij moeten er voor trachten te zorgen, dat niet wederom één persoon voor alles op moet draaien. Wanneer enkele kameraden zich hiervoor aanmelden, kan er aan onderdelen groter aandacht worden besteed. Ook denken wij er aan, een spaarsysteem in het leven te roepen. Dat zal veel kameraden de deelname vergemakkelijken. Of de plaatselijke kern of de kamp-organisatie dat op zich zal nemen, hangt er van af hoe men op dit idee reageert.

Nu makkers, denkt er aan, wij zetten de schouders er onder. Het is nog vroeg, maar een goed begin is het halve werk. Wij wachten af.

Correspondentie te richten aan: L. van der Jagt, Van Beuningenstraat 90 I, Amsterdam W.

20 SEPTEMBER 1947 PRIJS 12 CENT 7e Jaargang No. 37

SPARTACUS

WEEKBLAD VAN DE COMMUNISTENBOND „SPARTACUS"

Redacteur: R. HULSMAN

Proletariërs aller landen, verenigt U!

Red. en Adm.: postbus 7046 te Amsterdam-Zuid II. Ab. p. kw. f bij vooruitbet. Uitg. „De Vlam", postgiro 168797 te A'dam

Ab. p. kw. f 1.50 bij vooruitbetaling

BEVIN EN DE NIEUWE SLAG OM ENGELAND

De sterke man van Labour, Bevin, heeft gesproken. 't Was in Southport, voor het vakverenigingscongres (T.U.C.), waar Bevin zijn grote rede hield.

De „Daily Mail", de „Daily Herald", zelfs de „Daily Express van Lord Beaverbrook, de gehele pers is geestdriftig; evenzeer als de vakverenigingsleiders op het congres. Want Bevin weet de Engelsen te bezielen de „slag om Engeland" te winnen..... „Engeland aan Amerika te willen binden?" „Bij god, ik sta hier deze morgen een beroep op U te doen, in de werkplaatsen voor onze onafhankelijkheid te vechten," aldus Bevin. En hij riep, met een variant op een gezegde van Churchill tijdens de oorlog: „Geef mij de instrumenten van productie en haar volledige resultaten en ik zal de buitenlandse politiek van Europa veranderen."

Het interesseert ons maar matig, dat de Engelse pers Bevin een staatsman van het formaat van een Churchill noemt. Van meer belang is, dat in de rede een nieuw element naar voren komt. Als de arbeiders worden opgeroepen meer te produceren, is het niet alleen om de opbouw klaar te spelen, maar om in de nieuwe „slag om Engeland" te vechten voor de onafhankelijkheid van dat land, om onafhankelijk te zijn van Amerika.

Engeland heeft zijn eerste plaats in de wereld reeds tijdens de eerste wereldoorlog aan Amerika moeten afstaan. Toch bleef Engeland samen met zijn dominions en koloniën, nog een wereldmacht van grote betekenis, voornamelijk nadat door de afspraken op de conferentie van Ottawa het onderlinge economische verband nauwer was samengetrokken. De slagen, die de tweede wereldoorlog Engeland hebben toegebracht, tegelijk met het streven van India, Egypte enz. om zich los te werken, brengen het hele gebouw aan het wankelen. Sterker nog, Engeland zelf staat op het punt zijn zelfstandigheid te verliezen. Onder de druk van de Amerikaanse politiek wordt het gedwongen toe te treden tot een kapitalistische wereldorganisatie, die door Amerika wordt beheerst.

Wel is waar is deze wereldorganisatie er nog niet. De vertegenwoordigers van 16 landen, die in Parijs maandenlang aan het tot stand komen van deze wereldorganisatie volgens het plan Marchall hebben gewerkt, deden het niet naar de zin der Amerikanen. Hun rapport is afgekeurd, ze mogen opnieuw beginnen. (Of zouden er andere, politieke, reden zijn, b.v. de houding van Engeland, aangekondigd door de rede van Bevin?) Hoe het ook zij, de dringende noodzaak, om dollarhulp te ontvangen, blijft en landen die ze willen ontvangen, moeten lid worden van een kapitaalsorganisatie, waarvan het karakter door Amerika wordt bepaald.

Voor Engeland betekent het lid worden: afstand doen van zijn imperiale macht. Zijn bedrijfsleven zou worden ingeschakeld in een Europees economies (en dus ook politiek) geheel, met het Duitse industriegebied als industrieel centrum, terwijl het in zijn dominions en koloniën de deur moet open zetten voor het Amerikaanse kapitaal.

In deze situatie valt als een bom de rede van Bevin, die oproept voor de „zelfstandigheid" te vechten. De arbeiders moeten, om de slag te winnen, meer werk verzetten, — de staat zal door verminderde rantsoenen er wel voor zorgen, dat ze voor zich zelf minder verbruiken. Als een 15 à 20 millioen Engelse werkers zich daarin schikken, vloeit de bron van het voor de „opbouw" benodigde kapitaal in eigen land; men hoeft het niet in Amerika te lenen.

Wanneer de arbeidproducten uit de handen van de arbeiders komen — de fabrieken verlaten — zijn zij nog niet geschikt voor de kapitalistische opbouw. Ze moeten hun weg zoeken in de maatschappij; daarheen waar ze kunnen worden gebruikt. Ze worden verkocht, verwisselen hun gedaante en worden geld. Pas dan is het kapitaal, klaar, om te worden aangewend om grondstoffen en machines en ook, zij het dan beperkt, levensmiddelen te kopen, opdat de opbouw zijn gang kan gaan.

Het maatschappelijk leven, waarin dit proces zich moet voltrekken, is op de Britse eilanden te klein, te beperkt en eenzijdig. Zeer veel grondstoffen, en ook machines, nodig voor de gewone gang van de productie, moeten van buiten het land komen. Maar het Engelse imperium is groot. Uit de dominions en koloniën, misschien ook de Europeese landen en — wie weet, uit Rusland, zou men het benodigde kunnen betrekken.

Zie hier, waarop Bevin zijn oog heeft gericht. Zijn plan is, (zullen we in de toekomst van een plan Bevin kunnen spreken, Bevin-plan contra plan Marshall?) om voor het Engelse imperium een tolunie op te richten. Van een Europese tolunie is hij niet afkerig mits deze zich bij die van het Engelse imperium aansluit.

In dit verband krijgt ook het voorstel van Bevin, dat Amerika het goud, opgestapeld in Fort Knox, over de wereld zou verdelen, zijn betekenis. Als een groot economies gebied, (dat zou het Engelse imperium misschien met inbegrip van Europa kunnen zijn) beschermd door tolmuren, in onderlinge ruilverkeer in zijn (kapitalistische) behoeften wil voorzien, dan heeft het een, wat men noemt, waardevast betaalmiddel nodig.

In de wereld van heden is dit de dollar, want Amerika is in staat voor dollars elk gewenst product, in haast onbeperkte hoeveelheden te leveren. De geweldige productie, die enorme overschotten oplevert, is de bron, waaruit de kapitaalheren daar kunnen putten. Bovendien bezitten zij in hun godschat (meer dan 20 milliarden) een krachtreserve, waaruit onmiddellijk kapitaal kan worden ontnomen, als in de warenomloop hier of daar leemten of moeilijkheden ontstaan. Want al moge het zo zijn, dat het goud in Fort Knox geen dienst meer doet, daar het niet meer in de handen der mensen is, zeker is, dat in de gehele wereld elke waar